

नेपाल राजपत्र

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड ५५) काठमाडौं साउन १ गते, २०६२ साल (अतिरिक्तांक २५(ख))

भाग ३

श्री ५ को सरकार
अर्थ मन्त्रालयको
सूचना

श्री ५ को सरकारले भन्सार ऐन, २०१९ को दफा ९ को उपदफा (१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी कुनै यात्रुले आफ्नो निजी गुण्टा, भिटी भारीमा आफूसंग ल्याएका वा लगेको (एकम्पनिड) वा आफू आउनु भन्दा अघि वा पछि ल्याएको वा पठाएको (अनएकम्पनिड) मालसामानमा लाग्ने भन्सार महसूल सुविधा सम्बन्धमा मिति २०६२ साल श्रावण १ गतेदेखि लागू हुने गरी देहाय बमोजिमको व्यवस्था गरेको छ।

परिच्छेद-१ नेपाली यात्रुका लागि

१. विदेशबाट फर्केका नेपाली यात्रुका सम्बन्धमा

(१) प्रयोगका पुराना सामान:

यात्रुले आफ्नो प्रयोगमा ल्याएको अनुसूची-१ बमोजिमको सामान मध्ये कुनै वा सबै सामान ल्याउन पाउनेछ। यस्तो सामानमा भन्सार महसूल लाग्ने छैन।

(२) भारत बाहेक तेश्रो मुलुकबाट फर्केका यात्रुले आफ्नो निजी व्यवहारका सामान ल्याउन पाउने :

(क) परिवर्त्य विदेशी मुद्राको आधिकारीक श्रोत भएका वा नभएका जुनसुकै यात्रुले निजी व्यवहारका लागि आफू पुगेको ठाउँबाट अनुसूची-२ बमोजिमका सामानमध्ये कुनै वा सबै सामान ल्याउन पाउनेछ।

(ख) खण्ड क) बमोजिम यात्रुले आफू आउनु अघि वा पछि चलान गरेका सामान निज नेपाल प्रवेश गरेको मितिले ६ महिनाभित्र भन्सार

आधिकारिकसमा मूर्धन्यता विभागेकैद्वारा प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ।

खण्ड ५५) अतिरिक्तांक २५(ख) नेपाल राजपत्र भाग ३ मिति २०६२।४।१

(ग) कूटनीतिक नियोगमा काम गर्ने पदाधिकारी तथा कर्मचारी बाहेक कुनै यात्रु भारतबाट फर्केकोमा,

(घ) अनुसूची-२ मा तोकिएको संख्याभन्दा बढी सामान ल्याएमा वा अनुसूची-२ मा नपरेका सामान ल्याएमा ।

(५) थप महसूल सम्बन्धी व्यवस्था :

(क) अनुसूची-२ बमोजिमका सामान तोकिएको संख्या भन्दा बढी ल्याएमा वा सो अनुसूचीमा उल्लेख भएको बाहेक अन्य सामान ल्याएमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

(ख) कुनै यात्रु अस्वाभाविक तरिकाले (जस्तै, मौसम अनुसार आवश्यक पर्ने भन्दा बढी लुगा वा एक भन्दा बढी घडी, गगलस, क्यामेरा वा अन्य सामान) शरीरमा लगाई आएमा त्यस्तो बढी सामानको विवरण भन्सारमा घोषणा गरेमा नियमानुसार लाग्ने महसूल लिई जान दिइनेछ । अन्यथा प्रचलित कानून बमोजिम कारबाही हुनेछ ।

(ग) विदेशमा बसेका व्यक्तिले नेपालस्थित आफन्त वा परिवारका सदस्यलाई अनुसूची-२ बमोजिम तोकिएको परिमाणसम्मका सामानमध्ये यु.एस.डलर ४०००- सम्मको कुनै सामान पठाएमा प्रमाण हेरी लाग्ने समदरमा भन्सार महसूल लगाई जाँचपास गर्न सकिनेछ ।

(घ) अनुसूची-२ बमोजिमका सामान बाहेक अन्य सामान श्री ५ को सरकारको स्वीकृति वा आयात इजाजतपत्र बिना यो सूचना अन्तर्गत पैठारी गर्न पाइने छैन ।

(ङ) आयात इजाजतपत्र प्राप्त गरी सामान आयात गरेमा थप महसूल लिइने छैन र भन्सार महसूल दरबन्दी अनुसार असुल गरिनेछ ।

(६) जफत हुने सामान :

(क) कुनै यात्रुले भन्सारमा घोषणा नगरी कुनै सामान लुकाई छिपाई ल्याएमा त्यस्ता सामानहरु जफत गरी कानून बमोजिम कारबाही हुनेछ ।

(ख) श्री ५ को सरकारले समय समयमा सूचना प्रकाशन गरी पैठारीमा पूर्ण बन्देज लगाएका वस्तुहरु पैठारी गरेमा त्यस्ता वस्तु जफत गरी कानून बमोजिम कारबाही हुनेछ ।

तर आयात इजाजतपत्र पेश भएको अवस्थामा त्यस्तो कारबाही हुने छैन ।

(ग) कुनै यात्रुले आफ्नो सामान भन्सार जाँचपासको लागि घोषणा गर्दा मालवस्तुको विवरण वा परिमाण वा दुवै फरक परेमा सो सामान जफत हुनेछ ।

(७) सुन चाँदी ल्याउन पाउने :

भारत बाहेक तेश्रो मुलुकबाट ६ महिना वा सोभन्दा बढी समय बसी फर्किने नेपाली यात्रुले १० किलो सुन र १५० किलो चाँदी (गरगहना समेत) आफ्नो साथमा ल्याउन पाउनेछ । यसरी पैठारी भएको सुन, चाँदी र गर गहनामा श्री ५ को सरकारले कायम गरेको मूल्यमा प्रचलित भन्सार दरबन्दी बमोजिम आधिकारिकता मुद्रण विभागाबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ ।

खण्ड ५५) अतिरिक्तांक २५(ख) नेपाल राजपत्र भाग ३ मिति २०६२/४/१

(द) विविध :

- (क) विदेशबाट सामान आयात गर्न वा प्रयोग गर्न श्री ५ को सरकारको पूर्व स्वीकृति लिनुपर्ने भएमा सो पेश नगरेसम्म सामान जाँचपास गरिने छैन ।
- (ख) कुनै नेपाली नागरिकको विदेशको बसाइमा मृत्यु भएको भन्ने प्रमाणित भएमा निज र निजको परिवारको निजी प्रयोगका (सवारी साधन बाहेक) पुराना सबै किसिमका सामानहरु स्वदेशमा फिर्ता ल्याउँदा भन्सार महसुल लाग्ने छैन ।
- (ग) भारत बाहेक तेश्रो मुलुकबाट स्वदेश फर्कने नेपाली यात्रुले तोकिए बमोजिमको फाराम भरी भन्सार कार्यालयमा पेश गर्नु पर्नेछ ।
- (घ) विदेशबाट फर्केका यात्रुले ल्याएको सामान अन्य व्यक्तिको नाममा जम्मा गर्न वा नामसारी गरी छुटाउन पाइने छैन ।
- (ङ) यो सूचनामा भएको व्यवस्था सम्बन्धमा कुनै द्विविधा परेमा भन्सारको मुख्य अधिकारीको निर्णय अन्तिम हुनेछ ।

२. कु उतबारका सतबन्धता :

उडानमा गएका कु सेम्बरले आफ्नो प्रयोगमा ल्याइएका निजी सामान बाहेक अरु नयाँ सामान (रक्सी, चुरोट समेत) ल्याउन पाउने छैन, ल्याएमा जफत हुनेछ ।

तर, -

- (१) यात्रुको हैसियतले भ्रमण गर्दा निजले अनुसूची-२ बमोजिमका सामान अन्य यात्रु सरह ल्याउन पाउनेछ ।
- (२) भन्सार महसूल छुट सुविधा पाउन दफा १ को उपदफा (३) को शर्त पूरा हुनुपर्नेछ ।

३. विदेश जाँने नेपाली यात्रुका सतबन्धता :

- (१) आफ्नो प्रयोगका पुराना सामान : यात्रुले विदेश जाँदा आफ्नो प्रयोगका लागि अनुसूची-१ बमोजिमका सामानमध्ये कुनै वा सबै लैजान पाउनेछ । यस्तो सामानमा भन्सार महसूल लाग्ने छैन ।
- (२) उपहारका सामान : नेपाली नागरिक विदेश जाँदा सौगातको रुपमा नेपालमा उत्पादन भएका रु.१०,०००/- मूल्य सम्मका वस्तुहरु (मनाही वा नियन्त्रित वस्तु बाहेक) कुनै महसुल, कर, शुल्क नलगाई लैजान दिइनेछ ।
- (३) नेपाली बजारमा खरिद गरिएका वस्तुहरु : एयरलाइन्सले यात्रुलाई साथै लैजान दिने तालिमसम्मको नेपाली बजारमा खरिद गरिएका वस्तुहरु (मनाही वा नियन्त्रित वस्तु बाहेक) लैजान चाहेमा तोकिएको कागजातहरु पेश गरी तोकिए बमोजिमको शुल्क र महसुल तिरी लैजान पाउनेछ । यसरी साथै लैजाँदा अग्रिम भुक्तानी वा एल.सी. (प्रतीतपत्र) आवश्यक पर्ने छैन ।

४. परिवर्त्य विदेशी मुद्राको आधिकारिक श्रोतको परिभाषा :

यो सूचनामा उल्लेखित "परिवर्त्य विदेशी मुद्राको आधिकारिक श्रोत" भन्नाले देहाय बमोजिमको कुनै आधिकारिक प्रमाण सम्भन्तु पर्छ :-
आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

खण्ड ५५) अतिरिक्तांक २५(ख) नेपाल राजपत्र भाग ३ मिति २०६२।४।१

- (क) श्री ५ को सरकारको विदेशस्थित नियोगले विदेशमा आर्जन गरेको भनी प्रमाणित गरी दिएको,
- (ख) अन्तर्राष्ट्रिय संघ, संस्था वा विदेशी सरकारको कार्यालय वा संस्थाले भुक्तानी दिएको भनि प्रमाणित गरिदिएको,
- (ग) खण्ड (ख) मा उल्लेख भएदेखि बाहेक अन्य कुनै विदेशी संस्थाले काममा लगाए वापत पारिश्रमिक स्वरूप भुक्तानी दिएको भनि प्रमाणित गरिदिएको,
- (घ) विदेशस्थित बैंकहरूमा खाता खोली विदेशी मुद्रा जम्मा गरेको भनी बैंकले दिएको प्रमाण,
- (ङ) पासपोर्ट, हवाई टिकट तथा औषधोपचारको लागि प्राप्त सटही सुविधा बाहेक बैंक मार्फत विदेशी मुद्रा प्राप्त गरेको प्रमाण ।

५. भारतीय सेना वा प्रहरीवाट सेवा गर्नु पर्नेका नेपाली नागरिकका लागि :

भारतीय सेना वा प्रहरीवाट सेवा निवृत्त भई निवृत्तिभरण (पेन्सन) पाउने गरी स्वदेश फर्कदा निवृत्त भएको कागजात पेश गरेमा एक पटकको लागि रु.२०,०००/- (बीस हजार) सम्मको निजी प्रयोगका घरायसी सामानहरू (सवारी साधन, हात हतियार, खरखजाना एवं अन्य प्रतिबन्धित सामानहरू बाहेक) ल्याएमा भन्सार महसूल, मूल्य अभिवृद्धि कर एवं अन्य शुल्क नलाग्ने गरी उपर्युक्त मूल्यमा महसूल सुविधा दिइनेछ ।

६. सीमानामा ओहोर दोहोर गर्ने व्यक्तिका लागि :

सीमानामा ओहोर दोहोर गर्ने व्यक्तिहरूलाई माथि दफा दफाहरूमा उल्लेख भएका सुविधाहरू दिइने छैन ।

तर, रु.१००/- सम्म मूल्य पर्ने निजी प्रयोगका मालसामान साथै ल्याए वा लगेमा भन्सार प्रमुखले औचित्य हेरी महसूल नलिई छाड्न सक्नेछ ।

परिच्छेद-२
विदेशी यात्रुका लागि

७. अन्तर्राष्ट्रिय हवाई उडानबाट आउने जाने विदेशी यात्रुहरूको लागि निजी प्रयोगका पुराना सामानमा महसूल नलाग्ने गरी देहाय बमोजिम सुविधा दिइनेछ :-

(अ) पछि फिर्ता ल्याउने वा लैजाने शर्तमा छाडिने :

- (क) चलन चल्तीमा ल्याएको वाइनाकुलर (दुरबिन) गोटा एक ।
- (ख) चलन चल्तीमा ल्याएको मुभी क्यामरा वा भिडियो क्यामरा गोटा एक, स्टील क्यामरा गोटा एक । (भिडियो क्यामरा वा मुभी क्यामरा र कम्प्युटर एक पासपोर्टमा जनाई छाडिने) ।
- (ग) चलन चल्तीमा ल्याएको पोर्टेबल म्युजिक सिष्टम एक थान र रेकर्ड क्यासेट र खाली क्यासेटहरू १० थान (पासपोर्टमा जनाई छाडिने) ।
- (घ) चलन चल्तीमा ल्याएका लुगाफाटाहरू, बरबिछ्यौना कसन तसन, घर गृहस्थीका पुराना वस्तुहरू ।
- (ङ) पेराम्बुलेटर गोटा एक, ट्राइसाइकल एक ।
- (च) चलन चल्तीमा ल्याएका फाउण्टेन पेन एक, डट्पेन वा सीसाकलम सहितको सेट एक ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

खण्ड ५५) अतिरिक्तांक २५(ख) नेपाल राजपत्र भाग ३ मिति २०६२।४।१

(छ) चलन चल्तीमा ल्याएको घडी एक ।

(ज) निम्न बमोजिमका पेशामा लागेको व्यक्ति भए सो सम्बन्धी कामको सामान जस्तै :-

(१) कर्मिले काम गर्नको निमित्त चलन चल्तीमा ल्याएको ज्यावल बढीमा एक सेट ।

(२) डाक्टरले काम गर्नको निमित्त चलन चल्तीमा ल्याएको सामान्य किसिमको औजार सामानहरु र सम्बन्धित विशेषज्ञले चलन चल्तीमा ल्याएको आवश्यकीय सामानहरु ।

(३) गवैयाको गाना बजानाको यन्त्र एवं गाना बजाना सम्बन्धी आवश्यक सामान ।

(४) चलन चल्तीमा ल्याएको डाक्टर, वैद्यको यन्त्र तथा औषधि राख्ने सानो बाकस (ब्रिफकेस टाइप)

(५) खेलाडीको खेलको सामान ।

(६) माछा मार्ने रड ।

उपरोक्त मालवस्तु बाहेक विदेशी पर्यटकले ल्याउने लैजाने सामानहरु भन्सार प्रमुखले औचित्य ठहराएमा बिना महसुल वा कानून बमोजिम लाग्ने महसुल लिई ल्याउन लैजान दिन सक्नेछ ।

(आ) पासपोर्ट लिई आउने जाने विदेशी यात्रुहरुलाई दिइने खपत हुने मालसामानको सुविधा :

(क) रक्सी बोतल एक १.१५ लिटरसम्मको वा बियर १२ ज्यानसम्म ।

(ख) चुरोट २०० खिल्ली, सिगार ५० खिल्ली, टोबाको २५० ग्रामसम्म ।

(ग) क्यामराको फिल्मे १५ गोटा र मुभी फिल्म १२ रीलसम्म ।

(घ) औषधि रु.१,०००/- सम्म (नेपालमा पैठारी मनाही भएका औषधिहरु बाहेक) ।

(ङ) खानेकुराहरु टीन प्याक समेत रु.१,०००/- सम्म ।

(च) ताजा फलफूल रु.१०००/- सम्म ।

(इ) विदेशी यात्रुले नेपाल अधिराज्यबाट लैजान सक्ने सौगातको हकमा निजले नेपाल अधिराज्यमा विदेशी मुद्रा सटही सम्बन्धी कारोबार गर्ने बैंक वा त्यस्तो विदेशी मुद्रा सटही गर्न तोकिएको अधिकृत डिलरसंग विदेशी मुद्रा सटही गरेको प्रमाणित हदसम्म नेपाली बजारमा खरिद गरिएका मालसामान बिना इजाजत पत्र (निकासीमा बन्देज लागेको बाहेक) लैजान वा पठाउन सक्नेछ ।

८. खारेजी :

खण्ड ५०, संख्या १४, मिति २०५७ साल साउन २ गते नेपाल राजपत्र भाग ३ मा प्रकाशित यस मन्त्रालयको यस सम्बन्धी सूचना खारेज गरिएको छ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अनुसूची - १

(ढफा १ को उपढफा (१) र ढफा ३ को उपढफा (१) संग सत्वन्धित)

भन्सार महसूल पूर्णरुपमा छुट हुने गरी ल्याउन पाउने प्रयोग भइसकेका निजी सामान

१. लुगाफाटा, बरबिछ्यौना, घर गृहस्थीका पुराना वस्तुहरु,
२. औषधि उपचार गराई फर्केका विरामीले ल्याएका औषधिहरु,
३. शारीरिक अशक्त यात्रुले सहाराको रुपमा प्रयोग गरेका सामान,
४. सुन तथा सुनको गहना ५० ग्रामसम्म वा चाँदी तथा चाँदीको गहना ५०० ग्रामसम्म र रु.३०,०००/- मूल्यसम्मको जवाहरात जडित साथमा ल्याएको गहना गुरियामा अन्य कुनै कर, महसूल शुल्क लाग्ने छैन । यस ढफाको सुविधा भारत तथा चीनको स्वशासित क्षेत्र तिव्वतबाट फर्कने नेपाली यात्रुहरुले पनि पाउनेछन् ।
५. चुरोट २०० खिल्लीसम्म वा सिगार ५० खिल्लीसम्म वा तयारी सुर्ति २५० ग्रामसम्म, मदिरा १.१५ लिटरसम्मको १ बोतल वा वियर १० क्यानसम्म,
६. घडी, क्यामरा, टेप रिकर्डर, क्याम कर्डर ८ एम. एम को, कलम, डट्पेन, थर्मस, क्याल्कुलेटर एक एक थान,
७. बच्चा राख्ने पेराम्बुलेटर, ट्राइसाइकल एक एक थान,
८. पेशागत यात्रुले प्रयोग गरी आएको अन्य सामान्य प्रकारका सामानहरु एक एक थान (जस्तै डाक्टरका लागि ब्लड प्रेसर तापने सामान्य यन्त्र वा स्टेथेस्कोप, खेलाडीको खेलकुद सम्बन्धी सामान जस्तै फुटबल, भलिबल, बैडमिन्टन, गवैयाको सामान्य बाजा जस्तै- गितार, हार्मोनियम, तबला, जस्ता सामानहरु) ।
९. सामान्य प्रकारका खाने कुराहरु (बढीमा ४ किलोसम्म) ।
१०. खण्ड ४ र ५ मा तोकिएको तैल, संख्या वा रकम भन्दा बढीको सामान ल्याएमा बढी जति जफत गरी कानून बमोजिम हुनेछ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अनुसूची - २

(ढाँचा १ को उपढाँचा (२) को खण्ड (क) र (ग), उपढाँचा (३) को खण्ड (क), उपढाँचा (४) को खण्ड (घ), उपढाँचा (५) को खण्ड (क), (ग), (घ) र ढाँचा २ को खण्ड (१) संग सम्बन्धित)

श्री ५ को सरकारले समय समयमा तोकेको समदरमा भन्सार महसूल तिर्ने गरी भारत बाहेक तेश्रो मुलुकबाट फर्केका यात्रुले ल्याउन पाउने आफ्नो निजी व्यवहारका सामान :-

१. विद्युत वा व्याट्रीबाट संचालन हुने उपकरणहरुमा टेलिभिजन, भिडियो डेक, रेफ्रिजरेटर, वासिङ्ग मेशिन, पंखा, रेडियो, सि. डि प्लेयर, भि. सि. डि. (प्लेयर), भिडियो क्यामरा १/१ थान र कम्प्युटर सेट एक ।
२. शरीरमा लगाउने लुगाफाटा, जुता, कस्मेटिक्स आदि बढीमा १५ थान ।
३. घरायसी प्रयोगका सामान्य किसिमका (मिक्सर, जुसर, सिलाइ मेशिन, ग्यासटेबुल, इस्त्री, राइस कुकर जस्ता) तयारी सामान (उपकरण) २/२ थान ।
४. बढीमा १० किसिमका खाद्य परिकार ३/३ किलो ।
५. व्यवसायिक पेशामा लागेका (डाक्टर, इन्जिनियर जस्ता) यात्रुको दक्षता वृद्धिको लागि आवश्यक पर्ने सामान २/२ थान ।
६. खण्ड १ देखि ५ सम्मका सामान बाहेक नितान्त घर व्यवहारमा आवश्यक पर्ने वस्तु बढीमा २/२ थान ।

तर, १५ रातभन्दा कम समय विदेशमा बसी फर्कने यात्रुले उपर्युक्त सामान १/१ थान भन्दा बढी संख्यामा वा खाद्य परिकारको हकमा सबै किसिम गरी जम्मा ५ किलोग्राम भन्दा बढी ल्याउन पाउने छैन । ल्याएमा जफत हुनेछ ।

नोट :

१. यात्रुले ल्याउन पाउने आफ्नो निजी व्यवहारका उपर्युक्त सामानहरु कुनै यात्रुले माथि लेखिएभन्दा बढी संख्या वा परिमाणमा ल्याएमा त्यस्ता यात्रुको अवस्था, परिवार संख्या, बसेको मुलुक र समयवधि समेतलाई ध्यानमा राखी भन्सार कार्यालयका प्रमुखले औचित्य हेरी लाग्ने समदरको महसूल लिई जाँचपास गर्ने स्वीकृति दिन सक्नेछ ।
२. बाणिज्य मन्त्रालयले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी कुनै सामान तोकिएको आधारमा ल्याउन पाउने व्यवस्था गरेमा त्यस्तो सूचनाको अधिनमा रही, यात्रुले ल्याउने १/१ थानसम्म सामानमा भन्सार महसूल समदरमा नलगाई साधारण दरमा लगाइनेछ । यस्तोमा परिच्छेद-१ को दफा ३ बमोजिमको छुट दिइने छैन ।

आज्ञाले,

भानुप्रसाद आचार्य

श्री ५ को सरकारको सचिव

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ।